

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Admirandvm vindictae divinae theatrvm

Tympe, Matthäus

Monasterii Westphaliae, 1611

Ecclesiastici iuris violatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51314)

Heraclius quoque imp. suo magno malo se immiscuit in dogmatibus Ecclesiasticis discernendis, nā quasi veritatem defendens penē nesciens in profundum lapsus est hæresis, qua infelix præclare partam tot victorijs gloriā obscuravit. Dum Catholicus esset præclarissimam victoriā de Persis reportavit & crucem Domini recepit, quando res Romanæ desperatæ omnino esse videbantur. At cum in hæresin incidit Monothelitaram omnia illi infeliciter successerunt, & ipse nouo atq; inaudito morbi genere extinctus est.

2.
Anno
Chr. 629.

Zonas.

POENAE IN IMMINVENTES Ecclesie iura, & detrahentes pontificia auctoritati, seu, de pœnis quibus Deus Reges & imperatores (etiam Catholicos) aliqua in re pontificia auctoritati iniurios, est vltus.

De ruina
imperij
occident.

Imperium occidentale alijs distributum est. Iob eandē causam quæ deum mouit vt Assyriorum regna ad Medos ac Persas transferret quod Balthasar rex vasa sacra polluere ausus esset.

Vltio celestis in eos qui de ecclesiasticis iuribus aliquid aut sunt detraxere.

Nam magna Cōstantinus Ecclesie Catholice & Episcopis, in primis autem Pontifici Rom. olim fuit largitus: imminuerunt illa & pene omnia sustulerūt, Cōstantius I. ex imp. hæreticus ac Iulianus successores (licet quod ad ecclesiam Romanā attinet nihil cōtrarium

2.

constituerint). De infelici exitu Constanti-
 fic Ammianus Marcellinus (postquam multo
 de infelicibus praelijs à Constantio cum Pe-
 farum rege commissis disseruisset): vren-
 nimio calore venas, vt ne tangi corpus
 posset, in modum foculi seruens, cum vlti-
 ficeret medelarum, vltimum spirans defle-
 exitum, &c. deinde iam anhelitu pulsatus
 thali, diuq; cum anima colluctatus iam dis-
 fura, abijt è vita.

Const. ar-
 det instar
 foculi.

2. Post Constantium Iulianus in praelio
 uersus Persas, sagitta, incertum à quo emi-
 percussus occubuit. Iouiniano in ipso imp-
 rij initio defuncto subrogatus Valentinianus
 qui imperij cõsortem sibi adsciuit Valente
 fratrem Arianum mox etiam filium Gratianum

lib. 16. C.
 Th. de epif.
 Ecl. &
 Cler.

3. multo post Valentinianus infeliciter admi-
 dum, vt scribit Ammianus, moritur seu-
 ferrimè decedit, repentina ira inflammatus
 & atrocissime excruciat. Successit illi Gra-
 tianus cum Valente rursusq; imminuta eccle-
 siastica iura: Statutum namq; sacerdotibus
 minum reos ad illustres potestates trahi po-
 dere t

lib. 16. C.
 Th. tit. 23.

4. se. Valens à Gothis fusus cum toto exercitu
 in tugurium se abdidit, ibique ab hostibus
 concrematus. Gratianus à Clemente Mar-
 mo occisus.

5.

Anno 391. à Valentiniano Iuniore consti-
tutum aduersus Ecclesiæ iura, Ne quid à dia-
conillis legaretur clericis aut ecclesijs, diaco-
nissa ne fieret nisi post annum 60. qui secus
fieri permetteret episcopus dignitate moue-
retur. Item: ne monachi in vrbibus moraren-
tur, sed in vastas solitudines se abderent, neq;
redirent nisi ad iudicium vocati. Atque anno
sequenti idem Valentinianus apud Viennam
laqueo suffocatur ab Arbogaste.

Gratianus ergo & hic Valent. miserè inter-
fecti sunt, conciso imperio, nullis etiam libe-
ris, ad quod illud transmitterent relictis.

Quia Honorius imperium occidentale à
patre (Theodosio) accepit cum puer anno-
rum 15. esset, Stilicho omnia est moderatus, vt
Theodosius pater instituerat. Contilio ergo
& voluntate Stilichonis iura ecclesiastica ma-
xime diminuta sunt, in primis autem statuit
Honorius ann. 399. ne episcopus cognoscere
posset nisi causas religionis: & an. 398, vt quis-
quis ad templa cõfugisset quacunq; de causa
abreptus ab altari pœnas grauiores persolue-
ret, ne clerici nisi è monachis eligerentur, &c.
vtq; is clericorum numerus adscriberetur ec-
clesijs qui possent è fructibus ecclesiarũ pen-
dere tributum. Ideo iusto Dei iudicio anno
400. Alaricus Gotthorum Dux Dalmatiam,
Pannonias, Epirumq; scedissime vastauit vsq;
ad Alpes Iulias, & anno 401. Italiam vsque ad
Thurciam, victo & fugato Stilichone, & anno

6.
lib. 16. C.
Th. tit. 27.

7.
C. Theod.
tit. 45. ca. 3.
lib 9. & li.
16. tit. 31.
& 33.

Ob leges
sacræ pote-
stati ini-
quas immi-
nuitur im-
perium
occid.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cassiod. in
fact. &
Prosper.

Prosper.
Imperium
laceratur
ac discer-
pitur.

Abrogatis
nonnullis
legibus ini-
quis, paca-
tiora om-
nia & mi-
nus infeli-
cia tēpora
est sortitus
Honorius.

C. Theod.
lib. 6 li. 50.
& 51.

406. Vandali & Alani traiecto Rheno Gallias sunt ingressi. Constantinus in Britannia per factionem creatus, imper. Gallias occupavit, caesis Honorij ducibus, Hispanias adiungit & imperium tenuit in ijs locis que ad ann. 413. Vandali præterea Africa cepere ann. 402. quo item tempore Rhodanus ab Alarico capta & direpta. Et Stilichone mandato Honorij interemptus est. Honorio lato Honorius anno 413. quamvis non in Italia, multa tamen Ecclesiastica potestata constituit. in primis sanxit ne prædia ecclesiastica tributis ullis onerarentur, nisi visum esset imperatori ut præstetur aliquid de fructibus ubi omnes conferunt ob aliquam necessitatem. præterea ne clerici in rebus suis pud Episcopos accusarentur. Ex eo nonnulli res eius melius processerunt. Gotthi, Vandalis & Burgundiones assignatis sedibus (in Gallia & ultra Rhodanum) contenti se illius imperio subiecerunt. ab his tamen gentibus in Italia ca distributis imperio occidentali commissa sunt iniecti ut in illud possent insurgere si vellet, quod & fecerunt.

8.

A Valentiniano III. sicut eversa sunt Ecclesiastica iura, sic imperium Occidentale sum pene funditus, ipse vero miserabiliter interemptus est. Cum constitueret ne Episcopus in rebus suis haberet iudicij potestatem neque in

Ecclesiasti-
ci iuris
violator.

clericos nisi clerici in ipsum compromittant, si quis è clericis litigantibus dissentiat ad eundem iudicem profanum, clericos à laicis ad iudices profanos trahi posse, presbyteros quoque & Episcopos, multaq; alia in detrimentum sacræ potestatis. Eodem anno Attila irrumpens in Italiam subuersa Aquileia cunctas Galliæ Cisalpinæ & AEmiliæ vrbes diripuit ac vastauit, crudeliora patraisset nisi occurrens ad Padum Leo Pontifex illum placasset. Gensericus autem Vandalorum Rex Romanam direptionibus & incendijs deformat, innumeram captiuorum multitudinem abducit, prædam ingentem in Africam refert.

ANNO 1296. Philippus pulcher exegit à clericis omnium bonorum centesimam, mox quinquagesimam. Bonifacius monuit ne id faceret, neque ipse ecclesiasticas dignitates contra ius conferret. Nuncium Philippus malè accepit, Pontifex Ioannem Cardinalem Gallum misit qui Regem ad meliorem mentem placide reduceret. Rex eum mandat custodiri, vetatque ne quis cum illo colloquatur, litterasve ab eo accipiat, eive reddat. Bonifacius eum per litteras excommunicatum declarat, tabellarium in vincula Rex coniecit, Bonifacius subiectos obedientiæ iuramento soluit. Quocirca Rex iratus tandem clam misit qui Pontificem Anagninæ comprehenderent ij mandata fecere, Anagninæq; ad ducta in potestatem Papam in sua domo
in cu-

in custodia detinuerunt, donec paulo post
iecti sunt ann. 1303. Hic igitur Philippus
driam viuens amisit, exercitumq; florenti-
mum prælio commisso, Britanniam Gallia-
nam coactus est Angliæ Regi restituere. Tunc
eius nurus impudicissimæ, adulteris vitæ
supplicio affectis regiam familiam de-
re asperferunt. ipse dum venaretur apro-
pente deiectus equo vita migravit, peste
me Gallia vexata. Dantes hunc vocat
Francia pestem.

10.

Pontificij
iuris inimi-
cus diuini-
tus puni-
tur.

Anno 1378. Creatus est Pontifex

Urbanus VI. qui cum vehementior
tur in obiurgandis Cardinalibus & Episcopis,
Galli post aliquot menses elegendi
suorum numero quædam quem Clemens
dixere. Quia Franciæ Rex Carolus VI.
dissidium fuit, eiectis in exilium doctis
bus quibusq; ex vniuersitate Parisiensis
pientioribus regni, in insaniam occidit
tusque & abductus est à Philippo Burgundio
in Angliam ad inimicum Regem, tota
Gallia ab Anglis adducta in potestatem
libus autem bellis miserè est dilaniata.
Carolum VI. nonnulli scriptores
mum sui temporis Regem vocant.

Poggius
istius tem-
poris scri-
ptor.

Massonus
li. 4. annal.

11.

Imperium Occidentale ac regnum
mania Caroli Magni siue Pipini liberis
ritus est ereptum quod illi auderèt sacra
sibi rerum administrationem male arrogare
maximo Pontificij authoritatis detrimen-

Ottho magnus anno 963. Conuentu Episcoporum multorum Romæ habito Ioannem 12. Pontificatu deiciendum Leonemq; 8. substituendum curauit, ab hoc Leone ob collatam dignitatē ornatus est priuilegio Pontificis summi ordinandi inuestituræq; Episcoporum atq; Abbatum, atq; hic quidem morte repentina est sublatus. Ottho II. anno 983. angore animique rædio (inquit Sigebertus) deliciens obiit. Tertius tabifico veneno consumptus, vt idem refert.

Fridericus II. imp. quia in animo habuit Pontificis summi potestatem prorsus excindere cū tota posteritate miserrime omnium periit, ipse namq; à Manfredò filio est strangulatus: eius filij Entius à Bononiensibus victus & captus, caueaque ferrea inclusus obiit, Conradus à Manfredò fratre occisus venenato Clystero: Manfredus ipse à Carolo, qui diu Ludouici frater fuit, in prælio peremptus. Conradinus Conradi filius ab eodem Carolo captus & in publica platea Neapoli securi est percussus.

Ludouicus Bauarus etiam in Pontificem iniquus in venatione repente ex equo cecidit, ac humi grauissimè allisus protinus animam emisit, cum venenum bibisset ab amatissima (seu quam maxime ad amabat) muliere datum.

POE-

12.

Authoritas
ti pōtificiæ
iniqui cæ-
litus percu-
tiuntur.

13.

Acerrima
Dei vindic-
ta in hos-
tes Ponti-
ficiæ pote-
statis

Fred II. in-
teritū sacro-
sanctæ au-
thoritatis
sibi sōnat,
& certissi-
mo pro-

14. mittit.
Crantzius
vide plura
huius loci
exēpla lib.

23. Thomæ
Bozij de si-
gnis Eccl.
signo 95. c. 2